

POBUDA VLADI RS ZA SPREMEMBO - DOPOLNITEV USTAVE RS

Na podlagi 3., 8., 44. in 45 člena Ustave Republike Slovenije, Zveza strojnih inženirjev Slovenije - ZSIS, daje pobudo Vladi RS, da sproži postopke za spremembo in dopolnitev naslednjih členov Ustave Republike Slovenije:

- 39. člen Ustave RS, ki se glasi:

“Zagotovljena je svoboda izražanja misli, govora in javnega nastopanja, tiska in drugih oblik javnega obveščanja in izražanja. Vsakdo lahko svobodno zbira, sprejema in širi vesti in mnenja. Vsakdo ima pravico dobiti informacijo javnega značaja, za katero ima v zakonu utemeljen pravni interes, razen v primerih, ki jih določa zakon.”

Se v nadaljevanju dopolni z naslednjimi stavki:

»Informacije o okolju so javnega značaja. Organi javne oblasti imajo okoljske informacije v interesu javnosti. Javnost ima dostop do informacij, možnost udeležbe pri odločanju in dostop do pravnega varstva v okoljskih zadevah brez razlikovanja glede na državljanstvo, narodnost ali stalno prebivališče, pri pravni osebi pa brez razlikovanja glede na sedež ali dejanski kraj poslovanja.

(Podlaga: Strokovna priporočila za implementacijo.);

Okoljske informacije se na zahtevo javnosti dajo na razpolago v roku enega meseca, ne da bi bilo treba navesti interes;

(Podlaga: 4. člen Aarhuške konvencije.)

-□ 72. Člen, ki se glasi:

“Vsakdo ima v skladu z zakonom pravico do zdravega življenjskega okolja. V ta namen zakon določa pogoje in načine za opravljanje gospodarskih in drugih dejavnosti. Zakon določa, ob katerih pogojih in v kakšnem obsegu je povzročitelj škode v življenjskem okolju dolžan poravnati škodo”.

se dopolni in sicer tako, da se glasi:

»Vsakdo ima v skladu z zakonom pravico do zdravega življenjskega okolja. **Država skrbi za zdravo življenjsko okolje. Informacije o življenjskem okolju ter posegih v okolje in prostor so javnega značaja in so vsakomur dostopne, ne da bi bilo treba navesti interes, pri pravni osebi pa brez razlikovanja glede na sedež ali dejanski kraj poslovanja.**

V ta namen zakon določa pogoje in načine za opravljanje gospodarskih in drugih dejavnosti. Zakon določa, ob katerih pogojih in v kakšnem obsegu je povzročitelj škode v življenjskem okolju dolžan poravnati škodo.«

UTEMELJITEV

Nesporno je, da je Republika Slovenija, po Ustavi RS: demokratična republika (1. člen) ter pravna in socialna država (2. člen), da v Sloveniji ima oblast ljudstvo - državljani jo izvršujejo tudi neposredno (3. člen), da država varuje človekove pravice in temeljne svoboščine, ter skrbi za ohranjanje naravnega bogatstva (5. člen), da zakoni in predpisi morajo biti v skladu s splošno veljavnimi načeli mednarodnega prava in z mednarodnimi pogodbami, ki obvezujejo Slovenijo ter da se ratificirane in objavljene mednarodne pogodbe uporabljajo neposredno (8. člen), da so vsakomur zagotovljene enake človekove pravice in temeljne svoboščine, oziroma so vsi pred zakonom enaki (14. člen), da se človekove pravice in temeljne svoboščine uresničujejo neposredno na podlagi ustave (15. člen), da je vsakomur zagotovljeno enako varstvo njegovih pravic v postopku pred državnimi organi in nosilci javnih pooblastil, ki odločajo o njegovih pravicah, dolžnostih ali pravnih interesih (33. člen), da vsakdo lahko svobodno zbira, sprejema in širi vesti in mnenja, vsakdo ima pravico dobiti informacijo javnega značaja, za katero ima v zakonu utemeljen pravni interes, razen v primerih, ki jih določa zakon (39. člen), da vsak državljan ima pravico, da v skladu z zakonom neposredno sodeluje pri upravljanju javnih zadev. (44. člen), da vsak državljan ima pravico do vlaganja peticij in do drugih pobud splošnega pomena (45. člen), da vsakdo ima v skladu z zakonom pravico do zdravega življenjskega okolja in da država skrbi za zdravo življenjsko okolje (72. člen) in da zakoni, podzakonski predpisi in drugi splošni akti morajo biti v skladu z ustavo,

Pobude Vladi RS za spremembo Ustave RS

Prispeval Administrator

Sreda, 30 Junij 2010 12:07 - Zadnjič posodobljeno Sreda, 30 Junij 2010 12:49

da zakoni morajo biti v skladu s splošno veljavnimi načeli mednarodnega prava in z veljavnimi mednarodnimi pogodbami, ki jih je ratificiral državni zbor, da podzakonski predpisi in drugi splošni akti pa tudi z drugimi ratificiranimi mednarodnimi pogodbami, da podzakonski predpisi in drugi splošni akti morajo biti v skladu z ustavo in z zakoni, da posamični akti in dejanja državnih organov, organov lokalnih skupnosti in nosilcev javnih pooblastil morajo temeljiti na zakonu ali na zakonitem predpisu (153. člen).

Upoštevajoč dejstvo, da se določbe podpisanih in ratificiranih konvencij v državah pogodbenicah uporabljajo neposredno, kar velja tudi za Aarhuško konvencijo, menimo, da predlagane spremembe in dopolnitve slovensko ustavo usklajujejo z določbami Aarhuške konvencije, glede zagotavljanja pravice do dostopa do informacij, do udeležbe javnosti in nevladnih organizacij pri odločanju in do dostopa do pravnega varstva v okoljskih zadevah.

Državljanom, javnosti in nevladnim organizacijam so z Ustavo Republike Slovenije sicer zagotovljene prej navedene pravice, vendar so le-te omejene z - »v zakonu utemeljenem pravnem interesu«. Določbe Aarhuške konvencije, ki se v državah pogodbenicah uporabljajo neposredno, pa v »strokovnih priporočilih za implementacijo« in 4. členu, jasno opredelijo dostop do okoljskih informacij in sicer:

- V skladu z ustreznimi določbami te konvencije ima javnost dostop do informacij, možnost udeležbe pri odločanju in dostop do pravnega varstva v okoljskih zadevah brez razlikovanja glede na državljanstvo, narodnost ali stalno prebivališče, pri pravni osebi pa brez razlikovanja glede na sedež ali dejanski kraj poslovanja. (Strokovna priporočila za implementacijo)

- Če so zahtevane okoljske informacije, pogodbenica v skladu z odstavki tega člena zagotovi, da jih organi javne oblasti v okviru notranje zakonodaje dajo na razpolago javnosti, na zahtevo in pod pogoji iz pododstavka b) pa tudi kopije dejanske dokumentacije, ki take informacije vsebuje ali obsega: a) ne da bi bilo treba navesti interes; b) v zahtevani obliki, razen če: i) ima organ javne oblasti utemeljen razlog, da jih da v drugačni obliki, pri čemer mora navesti razloge, zakaj jih daje v taki obliki, ali ii) je informacija že javno na razpolago v drugačni obliki. (4. člen)

Glede pravnih kategorij - terminov: »informacija javnega značaja« (39. člen), »neposredno izvrševanje oblasti« (3. člen) in »neposredno sodelovanje pri upravljanju javnih zadev« (44. člen), pa smo mnenja, da je izgradnja, na primer termoelektrane-toplarne, zlasti na fosilna

Pobude Vladi RS za spremembo Ustave RS

Prispeval Administrator

Sreda, 30 Junij 2010 12:07 - Zadnjič posodobljeno Sreda, 30 Junij 2010 12:49

goriva, in njeno umeščanje v gosto poseljen prostor ljubljanske kotline, »zadeva javnega značaja«, saj poseg zagotovo prizadeva najbolj vitalne interese vseh prebivalcev kotline, predvsem pa tistih, ki v okolici stalno prebivajo ali so lastniki ali posestniki nepremičnega premoženja. Nesporno je namreč, da tovrstni posegi vplivajo, praviloma poslabšujejo kvaliteto zdravega življenjskega okolja, s tem tudi kvaliteto življenj okoliških prebivalcev in tudi znižujejo vrednost njihovega nepremičnega premoženja. Prav tako je nesporno, to dokazujejo primeri dobrih praks iz tujine, da sodelovanje javnosti - brez nepotrebnih omejitev, zagotavlja boljše končne odločitve ter večjo kredibilnost in verodostojnost le-teh.

Pričakujemo, da bo Vlada RS preučila našo pobudo, upoštevala predstavljene argumente ter sprožila ustrezne postopke za spremembo oziroma dopolnitev Ustave Republike Slovenije.